

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 193. — ŠTEV. 193.

NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 18, 1925. — TOREK, 18. AVGUSTA 1925.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

PREMOGA NE BO MANJKALO

Underwood ne sluti nikakega pomanjkanja premoga. — Če bodo antracitni premogarji zastavali, lahko stopi na njih mesta 300,000 nadstevilnih mož. — Producija je preobširna.

MILWAUKEE, 17. avgusta. — Fred D. Underwood, predsednik Erie železnice, je rekel, da ne bo v bližajoči se jeseni nikakega pomanjkanja premoga, tudi če bodo antracitni premogarji izvedli svoj načrt ter zastavali dne prvega septembra.

— Ne verjamem, da bo bližajoča se stavka učinkovala na javnost in biznes, razven na trgovino s premogom, — je rekel Underwood. Na razpolago je dovolj mehkega premoga, da se zadosti vsem potrebam.

Danes je v industriji 300,000 več premogarjev kot pa se jih potrebuje in približno ravno tako veliko število premogarjev bo zastavalo.

Sedanje delavske težkoče so ponovitev nezdravega položaja, ki je obstajal v premogovni industriji izva vojne. V tej deželi smo razvili preveliko produksijsko zmožnost in dokler se stvari same posebi ne urede, lahko vedno pričakujemo težkoč kot je ona, s katero se bori sedaj premogovna industrija. Enkrat mora priti preureditev. Nemočne pa je napovedovati vnaprej, kedaj bo prišla in na kakšen način.

— Druge važne industrije so se morale boriti s sličnimi problemi in v poteku časa so se stvari uredile same posebi. Isto je resnično o premogovni industriji in drugih biznesih, ki so sedaj v stiskah.

WASHINGTON, D. C., 17. avgusta. — Preteča stavka v antracitnih poljih je podžgala industrijo mehkega premoga v prvem tednu meseca avgusta k največji produkciji izza visokega rekorda v tednu dne 7. februarja. V antracitni industriji je bila nekoliko manjša produkcija kot en teden po prej, a je še vedno znašala eno četrtino več kot v isti dobi preteklega leta.

Trgovski departement je objavil številke, tikajoče se projekcijanja antracitnega in mehkega premoga v tednu osmege avgusta. V svoji razpravi glede antracitnega položaja pravi departmet:

— Ceprav je majhno zmanjšanje v proizvajajuju antracita tekom tedna, ki se je končal dne 8. avgusta, je skupna produkcija, temelječa na poročilih glede nakladanja kar velikih železnic, še vednih glede nakladanja kar velikih železnic, še vedno nad višino dveh milijonov ton, ker znaša dva milijona in osem in šestdeset tisoč ton.

— V primeru z istim tednom leta 1924 pa kaže letosnjaja produkcija povečanje za več kot 24 odstotkov.

Antracitna produkcija v tednu, ki se je končal dne 1. avgusta, je znašala 2,087,000 ton. Številke kažejo, da je bila produkcija vseposod pospešena vspršči pretečega izbruha stavke.

Producija mehkega premoga v istem tednu je znašala 9,975,000 ton.

Miss Ederle bo poskušala jutri preplavati Kanal

LONDON, Anglija, 16. avg. — Mlada Amerikanka Gertrude Ederle bo jutri skušala preplavati Angleški kanal.

Otvoritev velikanske garaže v Londonu

LONDON, Anglija, 16. avg. — V Brixton okraju je bila te dan otvorenja velikanska garaža, v kateri je prostora za dvatisoč avtomobilov.

Krsta s truplom zgorela

LIVERPOOL, Anglija, 16. avg. — Ko je ležalo truplo Katherine Maxwell na metavelikem odu, se je pretrnila sveta, na kar je bila sora takoj v ogiju. Truplo s krstom vred je uprato.

Brezični telefon na nemških vlakih

IIAMBURG, Nemčija, 6. avg. — Vlaki, ki vozijo med Hamburgom in Berlinom, so opremljeni z najnovijejo iznajdbo — brezičnim telefonom. Potniki stopijo lahko v zvezo s katerimkoli, ki ima telefon v svojem domu.

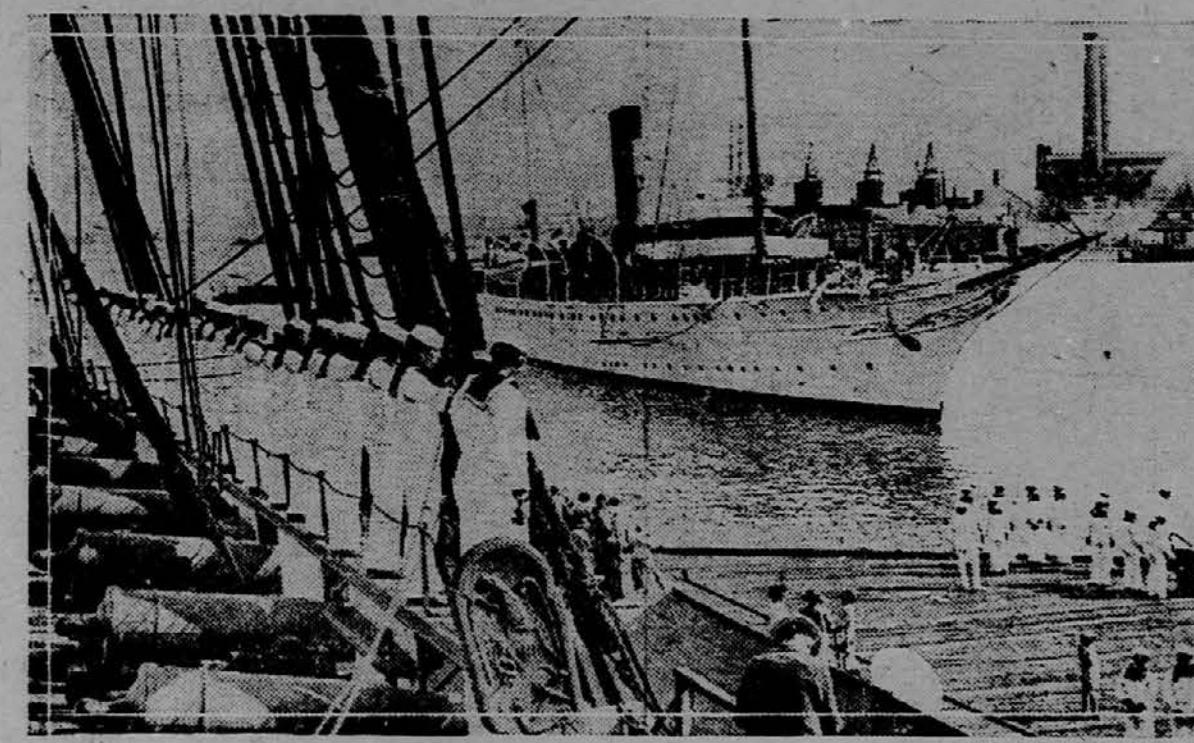
Jubilej kardinala Vannutellija

RIM, Italija, 16. avgusta. — Kardinal Vincent Vannutelli, ravnatelj sv. kolegija, je praznoval danes šestdesetletnico svojega mačništva. Star je devetdeset let ter je telesno in duševno popolnoma zdrav.

Čang Tso je baje umrl

PEKING, Kitajska, 16. avg. — Sem so dospela poročila, da je umrl general Čang Tao Lin, znani povlačnik v Mandžuriji.

PREDSEDNIKOVA JAHTA V BOSTON, MASS.

Te dni si je ogledal predsednik Coolidge Charleston Navy Yard v Bostonu, Mass. Posadka zgodovinske bojne ladje "Constitution" je oddala njemu na čast osemindvajset strelov. Slika nam predstavlja predsednikovo jahto "Mayflower", ko pluje v pristanišče.

Chapmanov osvetnik ušel.

Morilec, ki je osvetil Chapmanu, je pobeignil. Policija je že domnevала, da je obkolila Andersona, ki je ustrelil farmerja in njegovo ženo, ker sta izpovedala proti Chapmanu.

MUNCIE, Ind., 17. avgusta. — Ceprav so napele oblasti vse svoje sile, da zasedle George 'Dutch' Andersona, počnega bandita in tovariša Gerald Chapmanu, radi najnovijejšega zločina, umora farmerja Hance in njegove žene, uživa vseposod iskani zločince še vedno zlato prostost.

Pretkancemu banditu se je posrečilo izbrisati za seboj vse sledove izza bega iz Atlanta letniničce, ceprav so ga iskali zvezni uradniki, detektivi ter policija cele dežele. Vsaki pot, kadar so detektivi domnevali, da ga že imajo v rokah, so morali z žalostjo priznati, da se pretkani bandit zoper izmuznil.

Andersona iščejo predvsem zvezne oblasti, da dosluži svojo dvajsetletno kazeno radi znanega in senzacijonalnega poštnega ročna v New Yorku. Včeraj zvečer je dobila policija miglaj, da se skriva na neki farmi med Muncie in Hartfort City, Indiana. Močno oboroženi policisti so obkolili farmo, a moralni dogmati, da ni bandita tam.

Hance, — je rekla policija, — je moral dati svoje življenje, ker je kršil nepisano postavo v zločinskem svetu, ko je izdal policiji bivališče Chapmanu. Poštni ropar je bil tam aretiran in s posodo izpovedi farmerja, obsojen na smrt radi umora policista Skellyja v New Britan, Conn. Da sta živela Hance in njegova žena v večnem strahu pred tovarisi Chapmanu, je razvidno iz dejstva, da sta pogosto prosila policijo za varstvo.

Inkvest coronerja, ki bi se moral vrstiti danes, je bil preložen za nedoločen čas, da se nudi oblastni čas, da ujamejo zločine ter zberejo dokežnini material. Andersona in Charles Wolfa, "enorokega" je označil Hance malo predno je umrl kot dejanskega morika. Povedal je maršalu Booberju v bližini mesta, kjer je bil smrtno ranjen, da sta Anderson in Wolfe ustrelili njega in njegovo ženo.

Wolfe, ki je bil preje mirovni uvednik v Hartford City, Ind., znani povlačnik v Mandžuriji.

Smrt znanega kitaj. poveljnika.

Iz Pekinga poročajo, da je mrtev Čang Tso Ling, mandžurski vojni lord, eden najbolj značilnih mož moderne Kitajske.

PEKING, Kitajska, 17. avgusta. — Tukaj krožijo govorice, da je mrtev general Čang Tso Lin, mandžurski vojni lord.

Čang Tso Lin je spravljal Kitajsko skor dvanaštet let v neprestance nemire. Pogosto so ga imenovali mandžurskega pritlikaveca.

Ker je izvadno dobro poznaval mišljjenje in praznovanja svojega naroda, je pogosto porazil lojalne vladne čete s tem, da se je poslužil čudnih sredstev, kot v enem slučaju velikih žarkometov, da jih preplaši.

V pretekli jeseni je prišel iz Mandžurije ter napovedal vladu v Pekingu.

Oznail je predsednika Tsao Kuna in njegovga vojaškega svedovalca, Vu Pej Fuja kot "izdajale". Njegova vojaška kampanija ni bila posobno uspešna, dokler se ni Feng Ju Hsiang, takozvan krščanski general naenkrat vrnil s fronte ter zasedel glavno mesto.

To je dovedlo do hitrega poraza in bega predsednika in Čang je sklenil pogodbo s Fengom.

Predno se je vrnil v Mandsku, se je Čang izrazil v posebnem mani festu za politiko neumetovanja vojaškega goditeljev v politične zadeve. On sam je dal izraza svojemu namenu, da se umakne v Mandžurijo ter se pokori poveljen.

Čang je prišel do spoznana, da ni mogoče vladati Kitajski iz Mandžurije, kjer je želel ostati, da tudi ne more biti neuk mož kot on predsednik Kitajske. Kljub temu pa je čutil, da mora imeti sila vladne podporo njegovih čet. To silo je dale povod za dogovor, ki naj bi prinesel mir vznemirjeni in razdrobeni republike.

Kadar je Čang mobiliziral, je sledila vladna njegovemu vzgledu. Sposa je vse nadklrijivoče stališče mandžurskega vojnega lorda.

"GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING WEEKLY

svoje prve žene, je bil stavlen pod janščino \$100,000.

Policiji je padel v roke pri napadu na hišo njegovega tačce. Vsi naporji detektivov, da dobe od nje za pojasnila glede umora, so ostali desedaj brezuspešni, čeprav so ga izza arhetice skor brez prestantka zasliševali.

Pogoji Belgije glede obveznosti.

Pogoji Belgije glede odplačevanja dolga v Ameriki bodo sedaj predloženi predsedniku. — Uravnavo bo najbrž uveljavljena še tekom sedanjega tedna.

WASHINGTON, D. C., 17. avg. — Dogovor je bil dosegzen glede poslovnih za fundiranje štiristo in osemdeset milijonov belgijskega dolga.

Uravnavo še tokom tekočega tedna more biti pravljena le vsled odpora belgijske vlade ali sovražnega stališča predsednik Curridga, katerega bodo vprašali za mnenje na konferenci, ki se bo vrnila v Plymouth med zakladniškim tajnikom Melonom, načelnikom ameriške komisije, staterjem Smootom in Utah in predsednikom.

Ameriška komisija se je tako prilagodila željam belgijske komisije, da najbrž ne bo hotel predsednik odobriti dogovora kot je bil sklenjen sedaj.

Na drugi strani pa se je pojasnilo, da ni ameriška komisija pravilno popustila glede vprašanja, če naj se sprejme nemške reparacije mesto belgijskih obligacij pred sklenitvijo premirja.

Napredki v smeri proti hitri uravnavi z Belgijo, ki bo ključ za uravnavo francoskega in italijanskega dolga, in optimistični ton, ki je značil konferenci, pripravljen je odkritosreni želti belgijske vlade, da fundira svoje ameriške obligacije.

Soglasno z nekim avtoritativnim nazorom je prišla belgijska komisija semkaj, da uravnavo dolga, ne pa da se preroča glede njega. Belgijska vlada pa je neuk, da ne bo oskodovan njen kredit.

V zvezi s tem se poroča, da je sklenila Belgija vrniti svoj dolg še v tekočem letu, predno bi flotirala svoje zadnje privatno posojilje v tej deželi. Komisija se sveda bori za najboljše mogoče pogoj, in ameriški zastopniki so bili oziru popustili toliko kot se jima zdi varno, da dobre potrebitno odobrenje predsednika in komresa.

Farni Hurst dobila nagrado

CHICAGO, Ill., 16. avgusta. — Znana ameriška pisateljica Farni Hurst je danes dobila prvo nagrado za povešt "Sloboda". Nagrado je razpisala Famous Players Laski Corporation.

PRISELJEVANJE PO

NOVEM NAČRTU

Sto in pet priseljencev se je izkrcalo v New Yorku na temelju novega inšpekcijskega načrta. — Nikake zmede na pomolu, ker so bili vsi laci in Anglezi. — Prava preiskušnja bo, ko bodo dospeli priseljenci iz drugih delov Evrope.

Prva preiskušnja trditve priseljeniškega komisarja Currana, da je Ellis Island potreben za dobrabit priseljencev, ki pridejo semkaj v tretjem razredu, je bila včeraj, ko je dospelo sto in pet irskih in angleških priseljencev s Cunard parnikoma Carmania in California in ko so bili ti ljudje pripuščeni, ne da bi počastili Ellis Islanda s svojim obiskom.

Ti priseljenci so se izognili zadržanju na otoku solza s pomočjo načrta, katerega je uveljavil dne 1. avgusta pomožni delavski tajnik Husband. Priseljence so preiskali ameriški inšpektorji na ameriških konzulatih na Irskem in v Angliji, predno so se vkrcali, in pri karantini, predno so se izkrcali. Komisar Curran je strogo kritiziral ta načrt, in iradniki delavskega departmanta so rekli, da bo raditev morda discipliniran.

Klub napovedim komisarja Currana, da se ne bodo znali priseljenci kam obrniti, ko se jih bo brez ceremonij postavilo na kopno, ni bilo včeraj nikake zmede, in vsak posamezni je vedel, kam mora biti. To pa je bilo v glavnem posledica dejstva, da so znali vsi angleški in da je vsakdo lahko razumel njih vprašanja. Edini človek, ki je obiskal pomol v namenu, da pomaga priseljencem, je bil Father A. Grogan, ki načeluje že 25 let domu za irske priseljenke. Grogan je našel med sto in petimi priseljenci le tri, ki niso imeli nikakih sorodnikov ali prijateljev, ki bi čakali nanje.

Vprašan za mnenje glede izvedljivosti novega načrta, je rekel Grogan, da bi bilo še prezgodaj gorifici glede te zadeve.

Kar se je zgodilo s skupino priseljencev, ki so prišli danes s temo dvema parnikoma, — je reklo, — se ne bo zgodilo s priseljenci, ki bodo prišli jutri ali pozneje. Poskus Husbanda, da bo priseljencem zmeden ter izpostavljen številnim sitnostim, pa bo potrjena, mogoče že s prihodom prihodnje ladje.

— Če bo prišlo v pristanišče kakih ducat ladij naenkrat, ki se pogosto zgodi, bo dobrodelnim organizacijam nemogoče biti povsod, kjer se bodo ljudje izkrcali; posledica tega bo zmeščjava. Priseljenci, kajih sorodniki ali prijatelji ne bodo prišli, bodo izročeni sleparjem vsake vrste.

— Ellis Island zavaruje priseljence pred zmeščjanjem in sleparji. Res pa je tudi, da priseljence potro

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta volja list za Ameriko	Za New York sa celo leto — \$7.00
in Kanado	\$6.00 Za pol leta — \$3.50
Za pol leta	\$3.00 Za nizemstva sa celo leto — \$7.00
Za četrt leta	\$1.50 Za pol leta — \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izkaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Dopis bres podpisa in osebnosti se ne priobčujej. Denar naj se blagovoli pošljati po Money Order. Pri spremembni kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznam, da hitrejš najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

"EVROPSKI DUH"

Starost ni prinesla Juriju Brandesu miru, ravnodušnosti in spravljivosti, o kateri se trdi, da se pojavi v starosti. V starosti tri in osemdesetih let je odlični danski pisatelj mogoče najtrpknejši kritik povojnih razmer v Evropi ter najbolj mrki prorok. Od pričetka svoje karijere mednarodnega duha, "dobor Europejev", kot pravi fraza, se ozira sedaj krog sebe ter vidi, kako bujno evete vse povsod po kontinentu ljudi ustanovljenega. Edine stvari, ki so mednarodne, je izjavil v nekem članku, so znanosti in umetnosti, več ali manj razpadene — ter rešljiva in korupcija. Seveda imamo Ligo narodov, a moram se ugrizniti v jezik, da ne rečem o njej nekaj malo lastnega. Liga je tragična igra s senčami v svetu, ki je popolnoma izročen narodnostni megalomanični ter mednarodni sovraštvo.

Brandes nudi deloma svoj lastni odgovor.

Vrag, ki vladajo teh dobi, je enostavno svetovna vojna in njen posledice. To lahko priznamo radi argumenta. Ostane pa vprašanje, če bodo "posledice" vojne trajale še naprej, če bo vladata satana v Evropi trajna. Gledate zadeva nacionalizma vidi dansi kritik le temno stran ede stvari. On vidi strahove in ljubosumnosti, mejne prepire, zatiranje novih manjšin od strani onih, ki so bili še pred kratkim sami zatirane manjšine. On ne ugotavlja, zakaj bi se narodno neodvisnost in samozavest, ki je proizvedla na Dansku Brandesa dolgo pred vojno, Ibsena na Norsku in Materijeku v Belgiji zanikal Poljakom, Čehom in drugim. Stari liberalni ideal, kojega smrt objektuje Brandes, se je v veliki meri zanimal za ta problem narodne samoodločitve. To je proces, katerega je vojna razširila in povečala. Cena, katero je plačala Evropa, je bila velika. Bila pa je cena, katero je plačevala Evropa že več sto let pred 1914. v evoluciji od srednjeveščega do nacionalizma, Nemčija, Italija, Grška, Balkan, vse te dežele so bile ustvarjene s pomočjo vojn. Brandes se vsled tega prerača z veliko zgodbinsko silo.

Najnovejši nacionalizem pa lahko izjavi proti prejšnjim časom, da je vprizoral vsaj poskus, da uveljavlja protiutež proti svojim lastnim izgradom, v obliki Lige narodov.

Radi te Lige se mora Brandes ugrizniti v jezik.

Zakaj?

Najbrž raditega, ker ni od vlad in politikov pričakovati ničesar lojalnega in uspešnega glede zgrajenja "evropskega duha". Le znanost in umetnost sta danes mednarodni. Zakaj sta bili znanost in umetnost tako neuspešni pri vzdržanju miru v Evropi? V tem tiči trpko priznanje. Neki drugi člani v istem magazinu našteva imena par "resničnih Europejev". Anatola France, Ibsena, Tolstoja, Maeterlincka, Rollandia, Wellisa, Shawa in Unanama.

Ibsen, Tolstoj in Brandes so bile intelektualne sile v Evropi že skoraj pol stoletja pred svetovno vojno; Maeterlinck skoraj celo generacijo, Shaw ved kot desetletje. Ta sijajna mobilizacija ženjija pa je bila popolnoma neuspešna pri preprečenju velike katastrofe.

Kaj je logični zaključek?

Da je ta mednarodnost inteligence samoposebi popolnoma brez moći, da prepreči vojno, ki prete civilizaciji s pogibeljo. Nadaljnja internacionala, dela in socijalizma, se je ravno tako izkazala brez moći. Sedaj se je preiskalo novo varnostno sredstvo.

Imenuje se Liga narodov.

Neglede na to, kakšen je njen rekord gleda uspehov in izjavljen, obsegta ta rekord manj kot pol dneva let. Vsled tega je še pregodaj za pravorek, celo za skeptika. Na noben način pa bi ne smel metati kamenj na Ligo mož kot je Brandes, ki mora vprašati samega sebe, kaj je dosegel mednarodni duh Ibsena, Tolstoja, Anatola France-a in drugih.

Ce se spomni odlični Danee, kaj vse so napravile vojne strasti iz intelektualcev vseh narodov, ki so se bojevali, bo moral najti v svojem sreču tudi nekaj simpatij do politikov. Predvsem pa bi ne smel zmerjati naprave, ki se skuša boriti proti džingoizmu in zatiranju, nad katerim se pritožuje.

Razgled po slovenskih naselbinah.

V bolnišnici v Newburgu je bil operiran rojakinja Mary Zad. Operacijo je dobro preštrela in je upati, da bo kmalu okrevala.

V Clevelandu se je podvrgel operaciji rojak John Zupanc. Mešeca maja si je nakopal prehodenje in zdravstveni sožajvali, da bo popolnoma oguščel, če se ne odloči za operacijo.

V Sheboyganu, Wis. se je snemal in ponesredil rojak Joe Malar. Delal je v Kohlerjevi tovarni. Poletne je padlo manj tekmo dve

galo in ga težko ramilo da je potoci umri v bolnišnici. Domu je bil iz okolice Mokronoga ter se je nahajal v Ameriki nad dvajset let.

V bolnišnici za jetnične pri Keroshi je umrl rojak Frank Cene, doma nekje s Štajerskega.

Frank Starič iz Sheboygana, ki je v bolnišnici za jetnične, se obratil zdravstveno stanju na bolje. Zdravstveni domnevajo, da bo popolnoma oguščel, če se ne odloči za operacijo.

V Sheboyganu, Wis. se je snemal in ponesredil rojak Joe Malar. Delal je v Kohlerjevi tovarni. Po-

poltne je padlo manj tekmo dve

Vprašanje —

kadilca navadnih cigaret.

Zakaj je turški tobak dober za cigarete?

Odgovor —

kadilca Helmar cigaret.

Boljšega tobaka za cigarete ne more biti. Milobo, duh, izrazitost, vse to dobite v Helmar.

Kadilci po vsem svetu označujejo turški tobak s svojo povalo ter ga povsod zahtevajo.

Dopis.

S pota.

Vsakdo se za kaj zanima, tako se tudi jaz kot eden prvih potovelcev zanimam za stare knjige in druge take stvari, o čemer bom svoječasno še kaj več pisal. Sedaj v tej neljubi vročini se nahajam v Minnesotu, kjer je danes vroči, da se hoče vse stopiti, jutri pa mrzlo, da je trebu suknjo obleči.

V neki starji pratiki iz Vodnikovih časov sem čital tudi mesečne reke ali pregovore. Tako se nekaj pregor glasi: "Junij, julij in avgust, vino pij in babe puš."

Po gozdih, po malih kmetijah in ob jezerih se razlega petje in godba, priejava se veselje in mesto in staro se vrati v veselje plesa. Sedaj ko to pišem, se nahajam na Bavevski farmi, le nekaj milj od Chisholma. Da vidite, kako prijetno je tu! Dasi truden od prejšnjega dne, sedim gori na veliki kupici sena, kajti poredna mladina me je pravkar zdobil; v skritem kraju, vrh senene kopice, sem si hotel nekoliko odpotiti, toda ti nagajivci so me iztaknili in me zbudili, da so me vprašali, če imam kaj "guma" za "čekati". Sprva sem bil malo nevoljen, toda otroci me razvesele in razvedre, če sem že tako razkazen, zato sem se prijavo odzval ter jih opazoval, ko jim je trgovec K. s Chisholma delil nagrade za lepo petje; in zopet kateri parček je lepše plesal in za sto ali več jardov dolge dirke. Prvi kot drugi so dobili vsak po kaj nikel. Vse to sem opazoval s senene kopice ter si pri tem nehotno zapel: "Oj ljubo veselje, oj kje si doma..."

Že pozno zvečer je bilo, ko sem se zahvalil dvema pečlarjenima, ki sta pripravila za to lepo domačo zabavo pečenega janje, trgovcu K. pa je preskrbel okusno bujo, to je dobro juho. Da ste jo pokusili, kajtob je bila! Ko smo potem v družbi šetali po grmovju, smo našli takozvane črne kose, in v ono senco smo potem hodili poškuditi pristnega kalifornijskega — (Gnezdo črnih kosov smo namreč nazvali precejšnjo mero kalifornijskega, najdenega v grmovju). Že pozno je bilo in severni soj je krasno svetil, ko smo si voseči lahko noč. Na kupu sema me je potem onega večera zdobil nočna ptica

galo in ga težko ramilo da je potoci umri v bolnišnici. Domu je bil iz okolice Mokronoga ter se je nahajal v Ameriki nad dvajset let.

V bolnišnici za jetnične pri Keroshi je umrl rojak Frank Cene, doma nekje s Štajerskega.

Frank Starič iz Sheboygana, ki je v bolnišnici za jetnične, se obratil zdravstveno stanju na bolje. Zdravstveni domnevajo, da bo popolnoma oguščel, če se ne odloči za operacijo.

V Sheboyganu, Wis. se je snemal in ponesredil rojak Joe Malar. Delal je v Kohlerjevi tovarni. Po-

Peter Zgaga

Vodstvo Yale univerze je razdelilo med svoje študente pole z vprašanjem, katerega moža smatrajo načelnejšim na svetu.

Vodstvo je sestelo odgovore ter izračunalo, da je dobil Napoleon 181 točk, Mussolini tri, Wilson pa eno samo točko.

Wilsonu bi moral že vsaj štirinajst točk prisoditi. Če drugače ne, je Wilson že vsaj štirinajst točk krvavo zaslužil.

*

Na svojem novem klobučku ima Kovertov list napisano naslednje geslo: Za vero in narod — za pravico in resnice — od boja do zmage!

*

Geslo je lepo, toda ni popolno. V njem manjka postopek, ki ga ima Koverta neprestano na ustih. In to povelje se glasi: Dajte, dajte, za božjo voljo, dajte!

*

O frančiškanski farmi, ki je oddaljena 26 milj od Chicago, je v Kovertovem lističu marsikaj zamislica povedala Rev. John Miklavčič.

Njegovo poročilo ni nicesar drugačje kot ena sama spretina in prefrigana fehatarja.

*

Najprej je v uvodu rečeno, da bi moral imeti frančiškan najmanj deset služabnikov, če bi hočeli v tem obdobju.

Kaj pa če bi se frančiškanami male dela lotili? Najbrž bi jim to čisto nič ne škodovalo, posebno sedaj, ko so v modi vse postavite in se pariški diktatorji mode odločno nastopili proti debelim, trebuhom.

*

Iz poročila navajam naslednje odstavke:

"Gospodje bodo zelo hvaležni, ako eden ali drugi pošlje denar v podporo samostana ali framčiškanov."

"Mi moramo podpirati katoliška podjetja, a kaj pomaga, če podjetje napreduje, a oni, ki vodijo podjetje, pa stradajo".

"Kako tebe romarja prijazno gleda Marija, kakor bi ti hotela reči: Le pomagaj po svoji moči inojim čestilem, da bodo vse le po uredili".

"Ti Marijine želje ne boš zavrgel, položil boš dar na oltar in tako boš pripomogel, da bodo gospodje frančiškan vse dodelili".

"Če bi vsi Slovenci trdne skupaj stopili in pomagali v obilni moči, bi se čez par let že dvigal zid zid, kjer je bil kralj Marijanec v gradišču Marijinega cerkvice na hribu".

"Torej Slovenec in Slovanka, podpirajte, kolikor največ morete te frančiškanske zavode!"

"Kdor je bogat, naj da obilno, kdor je bolj raven, naj da po svoji moči".

Višek egenstva je pa v naslednjem odstavku:

"Pravzaprav, zakaj vam je pa Bog dal denar? Zato, da sami sebe preživite in kar ostane, da ste v dobre namene. Seboj menda ne boste nič nesli. Z darovi pa, ki jih pošiljate ali donašate za kolegij sv. Frančiška, boste si kupili nebesa in če imate enkrat nebesa, imate vse".

Sedaj veš, dragi rojak, pri čem si. Ko se zvečer navzdečuj, obrni vse žep ter pošli, kar ti je ostalo, nemudoma Koverti. Saj boš jutri zopet zaslužil, če boš zdrav. Če boš bolan, se pa v božjo voljo vratil in imej prijetno zavest, da se te Koverta v molitvi spominja.

*

Rojak A. E. mi poroča iz Loretto, Minn.:

"Žal bi mi bilo, če bi mi list nistavili, ker mi posebno kolona Peter Zgaga jago ugaša. Le tako naprej, Peter! Jaz osobno poznam patra Koverta. On mi je nekoč za en dolar neko svetinja prodal, da bi srečno prišel v stari kraj. Komaj sem pa došel v Cleveland, mi je nekdo potulil iz žepa dvainštideset dolarjev. Tedaj sem obljubil, da s Kovertom ne bom imel nikdar več nobenega biznisa."

*

Iz Jugoslavije.

Kosa kot strelovod.

Iz Prijedorja v Bosni poročajo sledočen nenasadno dogodivščino: Brata Gjuro in Ljuban Tomuš sta kosila na travniku. Bil je vroč in soparen dan in kmalu so se zasegli na nebū zbirati svinčeni oblikati. Zacetlo je grneti in treskati in brata sta moral ostaviti delo ter poiskati zavjetja pred dežjem.

Mlaži brat Ljuban se je pri tem vsekakor žuril in odhitel domov prvi. Gjuro je menil, da bo nevihta morebiti kmalu ponchala in ni hotel iti domov, temveč je samo odložil koso in

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service — Yugoslav Bureau)

GLEDE NATURALIZACIJE INO ZEMCEV Z DRUŽINAMI V STAREM KRAJU.

Ali more inozemec, ki ma svojo ženo in otroke v starem kraju postati ameriški državljan? — To vprašanje je vedno igralo veliko vlogo pri mnogih inozemcih, ali se veliko večjo sedaj, ko je priseljevanje omejeno na kvoto. Inozemec, ki bi rad dobil svojo družino v Ameriko, je dostikrat ne more dobiti, ker je v mnogih slučajih takoreko nemogoče priti na vrsto za kvoto. Kot ameriški državljan pa zamore poklicati svojo očjo družino, kadarkoli se mu poljubi. Ako pa inozemec ne more postati državljan, ker ima družino v starem kraju, se nahaja v veliki zagati, da na eni strani ne more dobiti svoje družine zaradi kvote, na drugi strani pa ne more postati državljan, ker mu je družina v starem kraju.

Tekom mnogih let ni bilo širom Združenih držav nikakre enolične prakse glede naturalizacije inozemcev, katerih žene in otroci živijo v inozemstvu. V nekaterih naturalizacijskih okrožjih je bila navada, da so takim inozemcem, kdo so prosili za državljanstvo, odbili prošnjo. V drugih naturalizacijskih okrožjih so pa ob istih okoljčinah podeljevali državljanstvo.

To različno postopanje treba pripisati dejstvu, da je končna rešitev vseh prošenj za naturalizacijo v rokah posameznih sodnikov. Nekatere sodniki so bili mnenja, da dejstvo, da žena stanejo v inozemstvu, bo naturalizacijski izpravljatelj obral pozornost sodnemu na to okoljčino, ravno tako kot na drugo okoljčino, tako da more sodnik odločiti, da li je prosilec vreden postati ameriški državljan.

Izpravljateljem se ne nalaga več, naj nasprotujejo naturalizaciji takih inozemcev edino iz razloga, ker se družina nahaja v inozemstvu, razum, ako je jasno razvidno, da dotedeni inozemec nima namena za stalno nastaniti se v Združenih državah.

POTREBNI KORAKI ZA NATURALIZACIJO.

Federalni naturalizacijski urad je pričel slediči kratki, ali jasni izvleček naturalizacijskih predpisov, vsebujoči najnovješče določbe:

Prvi korak. Izjava o nameri (prični papir.) — Da se vloži "izjava o nameri" (Declaration of Intention) ali, kakor se že pravi, da se vzame prvi papir, zahtevajo se slediči predpogoji: inozemec mora biti belega ali afričanskega plemena; star mora biti najmanj 18 let; živeti mora v delovnem sodišču, kjer se mu izda prvi papir.

Postopanje: inozemec naj si najprej priskrbi in izpolni tiskovino Form 2213. Ako je prišel v Združene države pred dneom 3. junija 1921 naj se to s to izpolnjeno tiskovino poda na sodni urad (Clerk of the Court), ki mu izda prvi papir. **Ako je prišel dne 3. junija**

NOVA SARZA AMER. PODPREDSEDNIKA

Te dni je došpel v New York znani kinematografski igralec Charlie Chaplin ter si ogledal svojo najnovješčo igro "The Gold Rush".

Na skici vidite njega, igralko Gloria Swanson, zmenega moža in vloženijo Southerland.

vložitve prošnje nazaj računa; imeti mora dve priči, državnana Združenih držav, ki naj prisežeta, da osebno zna o neprerannem bivanju kandidata vsaj za dobo kaži živ i v dotedni državi, in da je isti dobraga moralnega značaja. Ako kandidat ni živel v tej sami državi vso predhodno ptičljno dobro, on mora dokazati svoje bivanje v drugih državah potom teh samih ali potom drugih prič, ki naj osebno prideta na sodišče, ali potom pisemnih zaprisčenih izjav (affidavits). Ako treba teh pisemnih izjav, se lahko dobri predpisana tiskovina od zastopnika naturalizacijskega urada (Naturalization Examiner), predno, se vloži prošnja. Prosilec mora lastnorocno podpisati prošnjo. Zahteva se, da zna govoriti angleški razum, ko to ne more radi telesne hib, ali ko ima homestead na javnem zemljišču. Pristojbina za prošnjo znaša \$4, ki naj se plača sodnemu klerku.

Postopanje: Najprej prekrbi si tiskovino Form 224, bodisi od sodne klerka, ali naturalizacijskega urada ali pa od kakršega ljudsko-šolskega učitelja, in izpolni jo skrbno. Za ta formulir ni nikake pristojbine in naturalizacijski urad ali ljudsko-šolski učitelj radi pomaga izpolnit ga. Ko je formulir izpolnjen, naj ga kandidat pošlje po pošti ali prinese osebno, skupaj s prvim papirjem, na urad Naturalization Examinerja (zastopnika naturalizacijskega urada), katerega adresa je navedena v formularju. Naturalizacijski urad bo opravil potrebne podrobnosti in obvestil kandidata, kdaj in kje naj se zgledi s pricama v svrhu vložitve prošnje za naturalizacijo.

Tretji ali končni korak. Sodno zaslisanje. — Prédno prosilec sme priti pred sodnikom v svrhu končne rešitve njegove prošnje za naturalizacijo, trba da mine vsaj devetdeset dni po vložitvi prošnje, tekomp katerega časa objava o tej prošnji ostane naštita na javni deski v uradu sodnega klerka. Sodnički določi dan, kdaj naj se prosilec zgledi na sodišče v svrhu končnega zaslisanja (final hearing), in obvezno prosilec o tem. Priči morajo tudi biti prisotne ob zaslisanju. Ako sodnik najde, da je prosilec upravičen do naturalizacije, mora ta zaprisčeti zvestobo Združenim državam in dobiti svoje državljanstvo. Spremljalo je (Certificate of Naturalization) ali "drugi papir".

Tiskovine (forms) in nadaljnje informacije dobite, ako pišete (oziroma gresite osebno) na naturalizacijski urad v Washingtonu (Commissioner of Naturalization) njegove zastopnike (Naturalization Examiners) v spodaj navedenih mestih, kjerkev naturalizacijskih sodišč, šolske oblasti in na razne organizacije.

V zadnjem času so nekoliko prideli naturalizacijska okrožja širom Združenih držav. Podružnice naturalizacijskega urada se nahajajo v spodaj navedenih mestih. Njih upravitelj nosi naslov "Head Naturalization Examiner" oziroma "District Director of Naturalization". Obrnite se na onega, katerega sedež je najbližji kraju, kjer vloži prošnjo; mora biti nepremehoma nastanjen v Združenih državah najmanj pet let in v isti državi najmanj eno leto, od dneva

Sedež naturalizacijskih izpravljateljev se nahaja v sledenih mestih:

Washington (Department of Labor Building), Duluth (Custom House), New York City (154 Nassau Street, Tribune Building), St. Louis (Custom House) in v Post Office Buildings sledenih mest: Birmingham (Ala.), Boston, Buffalo, Chicago, Cincinnati, Cleveland, Denver, Detroit, Fort Worth (Texas), Kansas City (Mo.), Los Angeles, Newark, New Haven, New Orleans, Omaha, Philadelphia, Pittsburgh, Portland (Ore.), St. Paul, Salt Lake City, San Francisco, Seattle in Utica (N. Y.).

ALI VESTE,

da je jugoslovanski kralj Aleksander pred kratkim zapovedal poslati svojega brata princa Jurija v umorljivo, ker se mu je omagal um? Ali veste, da vam dajo Helmar turške cigarete kakovost in cene?

In uradnem komunikatu, ki vsebuje iste smernice kraljev ob prilikah mezdne subvencije pred štirimi

PRISTNIH REZANIH KOZARCEV
ZA 35 LABELNOV

Star in Magnolia Mleko

Izrabite to priliko ter si nabavite teh šest krasnih kozarcev, kot so naslikani, za 35 labelnov Star in Magnolia Mleka.

Začnite danes hraniti labelne, in ko jih boste imeli dovolj, jih nesite v bližnjo premijsko trgovino, ki so navedene spodaj ter dobiti skupino šestih kozarcev. To dario se lahko dobi samo v naših premijskih trgovinah. Po pošti jih ne posiljamo. Labelne s teh kar se izplača hraniti.

Star in Magnolia vsebuje samo mleko in sladkor, pravilno zmešano, za napravo vaših pudingov, polivilk, keksov, pajev in dezertov. Pripravno je za vsako jed, pri kateri sta potrebna mleko in sladkor zeleno. Vasi kavi bo zadalo izborn okus. Naročeno je danes zalogu od svojega grocerja. Ne mudite!

PREMIJSKE TRGOVINE

NEW YORK CITY, N. Y.

44 Hudson Street
near Duane Street
426 West 42nd Street
near Ninth Avenue
1427 Third Avenue
near 80th Street
61 East 125th Street
near Madison Avenue

BRONX, N. Y.
578 Courtland Avenue
near 150th Street,
BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue
near 4th Avenue
2 Sumner Avenue
near Broadway
LONG ISLAND CITY
44 Jackson Avenue
near 4th Street

TA POSEBNA PONUDBA VELJAVNA DO
30. SEPTEMBRA, 1925.
SAMO ENA SKUPINA VSAKEMU DAROVALCU.
"IZPLAČA SE HRANITI LABELNE."

Ureditev sporov v angl. premog. industriji.

Stavka je odgovadena in se najbrže sploh ne bo vršila, kajti med vladom in lastniki premogovnikov je prišlo do sporazuma, ki bo vsaj začasno koristil lastnikom, rudarjem in tuži vlad.

Lastniki premogovnikov niso mirovali, dokler niso zvedeli za višino državne subvencije. Izjavili so, da ne morejo preje umakniti odpovedi, dokler vlada natančno ne določi vse. Poleg tega so zahtevali, da mora vlada aktivno sodelovati pri vzpostavljivosti dela v 508 premogokopih.

O menjeni komunikaci, ki je bil izročen javnosti takoreko v zadnjem trenutku ugotavlja podporočna vladne subvencije same 20 milijonov. Ta vstopa je baje izračunana na podlagi števil, ki izkazujejo sedanjeno izgubo v premogovni industriji. Toda po računih strokovnjakov je ta svota odločno premajhna, ako so podatki lastnikov resnični.

Na konferenci je bil tudi sprejet sklep o izvolitvi posebnega izvenčenskega odbora, katerega člani bi bili iz vrst delavcev in lastnikov. Ta odbor bi moral proučiti vsestranske razmere in bi moral do prihodnjega aprila podati sveje predloge o nacionalizaciji angloške premogovne industrije in

ZA GOSPODINJE

Piše ISABELLE KAY

Slovenska gospodinja v Ameriki vedno z veseljem sprejema na avete, s pomočjo katerih zamore boljše vrsti svoje dolžnosti kot gospodinja in mati. Na tem mestu bomo vsak teden objavili članek, ki bo zanimal vsako dobro-gospodinjo.

NAVODILO Št. 65.

Navodilo za kuhinjo.

Domača zdravila.

Cimet je produkt, katerega se ne poslužuje doči v gospodinstvu, kajti gospodinje ne vedo, da se ga lahko na razne načine uporabi. Cimet da vasi hrani dober okus. Lahko ga kupite v vseh različnih oblikah in sicer zndetega ali v skorji. Napravite po tem navodilu in jed, ki bo ugašal ne samo držino, pač tudi vaši vsej prijateljem. To se cmetovi piskoti. Lahko jih je nepraviti ter se pečejo samo per minut.

CIMETOVI PIŠKOTI

1 žličica cimeta
2 časi corn flakes
½ čaša masti
1 čaša sladkorja
1 jajce
1/3 čaša mleka
¾ čaša mleke
½ žličice klinčkov
½ žličice soli
½ žličice sode
1 čaša rožin

Razstropite mast, pridelite sladkor, jajce in mleko. Pridelite presejane suhe sestavine, rožine in cornflakes. Testo na tanko razvaljajte, razrežite v kolačke ter pečite v zmerni peči približno deset minut.

Navesti za kuhinjo.

Kadar se poslužujete paradajzinkov in konjev za raznino jedilja, jim pridelite mato sladkorja, in videni boste ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober poletni zajtrki za otroke ali za odrasle mora sestavljati iz česplj, cornflakes, stepenjih jajce, črnega kruha, tosta, mleka ali kave. Mleko in jajce dobiti jajtrki: jed je večkrat odločajoč faktor, če bo otrok dan vesel ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober poletni zajtrki za otroke ali za odrasle mora sestavljati iz česplj, cornflakes, stepenjih jajce, črnega kruha, tosta,

mleka in jajce dobiti jajtrki: jed je večkrat odločajoč faktor, če bo otrok dan vesel ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober poletni zajtrki za otroke ali za odrasle mora sestavljati iz česplj, cornflakes, stepenjih jajce, črnega kruha, tosta,

črno mleko in jajce dobiti jajtrki: jed je večkrat odločajoč faktor, če bo otrok dan vesel ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober poletni zajtrki za otroke ali za odrasle mora sestavljati iz česplj, cornflakes, stepenjih jajce, črnega kruha, tosta,

črno mleko in jajce dobiti jajtrki: jed je večkrat odločajoč faktor, če bo otrok dan vesel ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober poletni zajtrki za otroke ali za odrasle mora sestavljati iz česplj, cornflakes, stepenjih jajce, črnega kruha, tosta,

črno mleko in jajce dobiti jajtrki: jed je večkrat odločajoč faktor, če bo otrok dan vesel ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober poletni zajtrki za otroke ali za odrasle mora sestavljati iz česplj, cornflakes, stepenjih jajce, črnega kruha, tosta,

črno mleko in jajce dobiti jajtrki: jed je večkrat odločajoč faktor, če bo otrok dan vesel ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober poletni zajtrki za otroke ali za odrasle mora sestavljati iz česplj, cornflakes, stepenjih jajce, črnega kruha, tosta,

črno mleko in jajce dobiti jajtrki: jed je večkrat odločajoč faktor, če bo otrok dan vesel ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober poletni zajtrki za otroke ali za odrasle mora sestavljati iz česplj, cornflakes, stepenjih jajce, črnega kruha, tosta,

črno mleko in jajce dobiti jajtrki: jed je večkrat odločajoč faktor, če bo otrok dan vesel ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober poletni zajtrki za otroke ali za odrasle mora sestavljati iz česplj, cornflakes, stepenjih jajce, črnega kruha, tosta,

črno mleko in jajce dobiti jajtrki: jed je večkrat odločajoč faktor, če bo otrok dan vesel ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober poletni zajtrki za otroke ali za odrasle mora sestavljati iz česplj, cornflakes, stepenjih jajce, črnega kruha, tosta,

črno mleko in jajce dobiti jajtrki: jed je večkrat odločajoč faktor, če bo otrok dan vesel ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober poletni zajtrki za otroke ali za odrasle mora sestavljati iz česplj, cornflakes, stepenjih jajce, črnega kruha, tosta,

črno mleko in jajce dobiti jajtrki: jed je večkrat odločajoč faktor, če bo otrok dan vesel ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober poletni zajtrki za otroke ali za odrasle mora sestavljati iz česplj, cornflakes, stepenjih jajce, črnega kruha, tosta,

črno mleko in jajce dobiti jajtrki: jed je večkrat odločajoč faktor, če bo otrok dan vesel ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober poletni zajtrki za otroke ali za odrasle mora sestavljati iz česplj, cornflakes, stepenjih jajce, črnega kruha, tosta,

črno mleko in jajce dobiti jajtrki: jed je večkrat odločajoč faktor, če bo otrok dan vesel ali pa žalosten zajn in za vse ostale člane družine. Dober polet

